

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ»

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПЛЕЦЬКОГО В
ОСВЕНЦІМІ

УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК В М. ЕЛЬБЛОНГ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА

AKADEMIA
NAUK STOSOWANYCH
w ELBLĄGU

SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Збірник тез доповідей за матеріалами
IV Міжнародної науково-практичної конференції

Мукачево
16 травня 2024 року

УДК [005.332.2:001:378]:339.92(477:4)(043.2)

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «16» травня 2024 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції (16 травня 2024 р., м. Мукачево). Мукачево : Вид-во МДУ, 2024. 488 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, професор;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мукачівський державний університет, 2024

СИНЕВИЧ І.С., ФАБРИЦІЙ Я.Я. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИХОВАННЯ ПРАЦЕЛЮБНОСТІ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	194
СІДОР Ю.І., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	197
СКРИПИНЕЦЬ В. В., ЧЕПЕЛЮК Б. М. ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З МАРКЕТИНГУ.....	198
ТОВКАНЕЦЬ Г.В., РУСИН В. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	200
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	202
ТОРОНІЙ Р. Ю., ОРОС Т. М., ЛАЛАК Н. В. ІГРОВІ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ	204
ТУРЯНИЦЯ М. М., ХОМА О. М. ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ ГРАМОТНОСТІ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	207
ФЕНЦІК О.М., КРИЧФАЛУШІЙ Д.Р. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	209
ФЕНЦІК О.М., ШУБА Н.В. ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ: СУТНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ.....	211
ФІЛЬО В.В., КОБАЛЬ В.І., РОЗВИВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	213
ЧЕКАН О., ІЛЬНИЦЬКА А. РАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДИТИНИ: РОЛЬ РОДИНИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СВІТУ.....	215
ЧЕКАН О., ЛАРІВОН В. ТРАНСФОРМАЦІЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ: ВПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ 'НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА.....	218
ЧЕКАН О., ЛЕНДЄЛ В. ГЕНДЕРНА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧ ДО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	220
ЧЕКАН О., ПАНЮЩИК Н. СТРАТЕГІЇ ВИХОВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ.....	222
ЧЕКАН О. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З АУТИСТИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ ЗАСОБАМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	224
ЧЕКАН О., ШЕФФЕР Е. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МОВЛЕННЄВИХ ФУНКЦІЙ У ДІТЕЙ З РІЗНИМИ ФОРМАМИ ВАД МОВЛЕННЯ.....	226
ЧЕКАН О.І., ШТРАУС А. ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ З КУЛЬТУРОЮ ВИКОРИСТАННЯ МЕДІАПРОДУКЦІЇ У СТАРШОМУ ДОШКІЛЬНОМУ ВІСІ: АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	228
ЧЕРЕПАНЯ Н.І., БУНЕЦЬКА-ПОПОВИЧ В.М. СПЕЦИФІКА РОЗВИТКУ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	230
ШЛЯХТА Н.І., КОБАЛЬ В.І. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МЕНЕДЖЕРА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ В МАГІСТРАТУРІ.....	233
ШУТІЙ М. В., ЛАЛАК Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ З ГЕТЕРОГЕННИМИ ГРУПАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	235
ЯРЖОМБЕК О. С. ФЕНЧАК Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО	

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

інформацію в медіазасобах, сприймати, аналізувати і критично оцінювати інформацію в медіатекстах (висловлювати своє ставлення до них), а також створювати власні медіапродукти.

На нашу думку, в організації уроків мовно-літературної освітньої слід враховувати медіакультурний підхід, що передбачає розвиток медіаграмотності у процесі формування комунікативної і читацької компетентності учнів: формування уміння знаходити потрібну інформацію в різних засобах медіа, аналізувати, інтерпретувати та критично оцінювати її в медіатекстах, застосовувати медійну інформацію для вирішення навчально-пізнавальних завдань, у життєвому досвіді, створювати прості медіапродукти.

Отже, медіаграмотність можна назвати сучасною потребою інформаційного суспільства, адже зараз головною цінністю стала інформація, яку варто насамперед критично осмислити. І тільки медіаграмотний учень здатний критично оцінити та розпізнати дезінформацію, яка, на жаль, заповонила сучасні засоби медіа. Тому формування медіаграмотності є одним із найважливіших завдань сучасної освіти.

Література:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / укл. та гол. ред. В'ячеслав Бусел. Київ ; Ірпінь: Перун, 2001. 1440 с.
2. Державний стандарт початкової освіти. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/prozatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti> (дата звернення: 20.03.2024).
3. Іванова Л.І. Зростаємо медіаграмотними. Інформаційно-методичний посібник. Рівне: О. Зень, 2022. 92 с.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) / за ред. Л. А. Найдюкової, М. М. Слюсаревського. Київ, 2016. 16 с.
5. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти "Нова українська школа" на період до 2029 року. URL: https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola_compressed.pdf (дата звернення: 20.03.2024)
6. Типова освітня програма для 1–2 класів закладів загальної середньої освіти. Київ, 2018. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

УДК 373.3.015.31(043.2)

ФІЛЬО В.В.,
студент спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки, ОС магістр,
Мукачівський державний університет
КОБАЛЬ В.І.,
канд.пед.наук, професор,
професор кафедри педагогіки дошкільної,
початкової освіти та освітнього менеджменту,
Мукачівський державний університет

РОЗВИВАЛЬНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Мета освіти полягає у всебічному розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

здібностей, формування цінностей та необхідних для успішної самореалізації компетентностей тощо [1]. Для досягнення цієї мети з 2018 р. в початкових класах закладів освіти розпочато реформу, яка отримала назву «Нова українська школа» (НУШ).

Особливої гостроти набуває проблема формування освітнього середовища закладу початкової освіти, яке б відповідало концепції НУШ та було б здатне впливати на розвиток особистісних цінностей дитини на основі її життєвого досвіду та сприяти формуванню ключових компетентностей. Створення сприятливого середовища для адаптації дитини до систематичного навчання забезпечуватиме їй подальший розвиток, успішне навчання та виховання [2, с. 1]. На нашу думку, такі умови зможе забезпечити якісне упровадження моделі розвивального освітнього середовища початкової школи.

З огляду на актуальність дослідження цінними є наукові розвідки за такими аспектами:

з'ясування принципів і закономірностей організації освітнього процесу в початковій школі (Н. Бібік, А. Войтович, М. Лах та ін.);

трактування сутності середовища, його різновидів (С. Гончаренко, В. Оконь, О. Сергєєнкова, О. Ярошинська та ін.);

дослідження сутності, структури, особливостей організації освітнього середовища (Н. Гонтаровська, Л. Ковальчук, Г. Чиркова та ін.), навчального середовища (В. Биков, О. Соколюк, Ю. Жук та ін.), розвивального середовища (О. Власенко, О. Писарчук, С. Смолюк та ін.);

освітнє середовище початкової школи (Т. Водолазська, І. Романова, А. Цимбалару та ін.) [3].

На основі аналізу соціально-виховного середовища закладу освіти, здійсненого О. Будник, у процесі моделювання розвивального освітнього середовища початкової школи виокремлюють такі його компоненти [4, с. 317–318]:

- *соціально-психологічний* (врахування індивідуальних психологічних особливостей розвитку учня в освітньому процесі, орієнтування на духовно-моральні цінності у поведінці та діяльності, формування адекватного сприймання мережевого середовища тощо);

- *інформаційний* (наявність сучасного нормативного, навчального та організаційно-технологічного супроводу процесу формування освітнього розвивального середовища початкової школи);

- *соціокультурний* (педагогічна компетентність учасників освітнього процесу початкової школи, що охоплює зміст, форми, методи, інноваційні технології щодо реалізації визначених завдань в шкільній практиці на засадах соціокультури);

- *матеріально-технічний* (наявність сучасних мультимедійних засобів, аудіо-, відеопродукції освітньо-розвивального спрямування, врахування елементів предметно-розвивального дизайну в інтер'єрі школи I-го ступеня).

РОЗДІЛ 1. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У нашому дослідженні *розвивальне освітнє середовище* початкової школи будемо розглядати як інтегроване поняття, що синтезує низку психолого-педагогічних, матеріально-технічних, санітарно-гігієнічних, ергономічних, естетичних умов, внаслідок взаємодії яких забезпечується ефективна соціалізація та розвиток особистісних цінностей учня в освітньому процесі початкової школи.

Література:

1. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Методичні рекомендації щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/1-klas-nysh/nmo-923- dodatok.pdf>
3. Дзядик О., Ковальчук Л. Навчально-розвивальне середовище закладу початкової освіти як інтегрована система. *Вісник Львівського університету. Серія педагогічна*. 2019. Випуск 34. С. 72–82.
4. Будник О. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до соціально-педагогічної діяльності: теорія і практика : монографія. Дніпропетровськ : Середняк Т. К., 2014. 484 с.

УДК 373.2, 316.356.2, 159.922, 316.624.

ЧЕКАН О.І.,
канд. пед. наук, доцент кафедри
дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет
ІЛЬНИЦЬКА А.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність 012 Дошкільна освіта
Мукачівський державний університет

РАННЯ СОЦІАЛІЗАЦІЯ ДИТИНИ: РОЛЬ РОДИНИ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО СТАВЛЕННЯ ДО СВІТУ

Сучасне суспільство з його розмаїтістю і темпом розвитку ставить вимоги до кожного його члена, який прагне бути успішним й щасливим, починаючи з раннього віку. Передусім ідеться про впевненість, породжену довірою, позитивним ставленням до себе і світу, вміння швидко адаптуватися до незнайомої ситуації, знаходити порозуміння з оточенням. Ці якості закладаються на етапі первинної соціалізації дитини, значною мірою їх зумовлює характер середовища, що створюється в родині та закладі дошкільної освіти як перших соціальних інститутах.

У Законах України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Базовому компоненті дошкільної освіти одним із основних завдань визначено збереження та зміцнення фізичного, психічного й духовного-морального здоров'я дитини. Зважаючи на це, основною метою освітнього процесу є підготовка зростаючої особистості як свідомого, активного суб'єкта, здатного вирішувати нагальні проблеми, творчо змінювати, удосконалювати навколишній світ та самого себе. З огляду на це гуманістичне інтерпретування цілей полягає в тому, щоб зробити повноцінним і гідним існування дітей молодшого дошкільного віку.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>